

במעגל החיים בדמשק

הריון, לידה, הנקה, ברית ופדיון הבן

מאת: חמדה אביב*

...עכשיו, מששקטו ורגעו הרוחות ולאחר כל ההכנות המרובות שהיו לחתונה ולאחר ההתרגשויות מליל הכלולות, עיני כולם נשואות אל בטנה של הכלה.

לצד ימין" מייעצת האחת, " לא לא לא " מתקנת השנייה, "תשכבי על צד שמאל", " וזכרי שאסור לך להתרחץ 'אחרי זה'..." אחרת מתערבת ואומרת בהדגשה " ה ה פ ך ! היא צריכה ללכת למקווה" או עצות נוספות כמו: "תשתי את המשקה הזה שה'מחלייה' X רוקחת". (מפאת כבוד הקוראים והתחשבות ברגשותיהם, לא נציין שמות והרכבים של משקאות אלה). או, "תלכי לרב ההוא", או

"תלכי להדליק נרות בבית הכנסת", "כדאי שתלכו להתפלל יחדיו בג'ובר", וכהנה וכהנה עצות. וכולם, כל הנוגעים בדבר: הורי החתן והורי הכלה במבוכה רבה. הכלה נמנעת לצאת מן הבית מפאת הבושה וחוסר האונים בתוך כל המהומה הזאת והיא אובדת עצות "תרתי משמע".

והורי החתן? הם לוחצים, מתערבים, דורשים תשובות ומחמיצים פנים. בשלב זה מפאת הלחץ המופעל על בני הזוג הצעיר ובמיוחד על הכלה, הם נכנסים לפעולה ומתחיל מרוץ, אל "ידעונויות" למיניהן (מחלייה) שרוקחות מיני אבקות ומיני משקאות ומברכות ... מנסות לברר על ידי לחשים מלחשים שונים מהי סיבת עיכוב ההתעברות? האם מקור הבעיה שהכלה יתכן ונבהלה "ימכן רתעבת" או שמא חלילה עין הרע, או קללה, או קינאה, או פגישה מקרית (אסורה) עם יולדת. על סמך "האבחון" ניתן הטיפול ההולם, תוך הבטחה

שעון החול מתחיל לפעול. ומשעברו ארבעים יום... אם החתן הייתה שואלת את הכלה, כביכול, בהתלוצצות: "ח'בתי לנה שי?" (את מחביאה לנו משהו?) או במילים אחרות, "נו את כבר בהריון?" אם התשובה היא לא, - אז אם הכלה הייתה מיד נזעקת להגנתה של בתה ואומרת לחמות "טאולי באלק" (התאזרי בסבלנות).

גם החברים של החתן, היו מתחילים להאיץ בו, לקנטר ולרמוז לגבי גבריותו, ומייעצים לו עצות של מה ואיך עליו להתנהג.

עוברים שניים שלושה חודשים

בסוף החודש הראשון, עדיין ממשיכים לעבור לסדר היום. מנסים כאילו להעלים עין. אבל, משעברו חודשיים, שלושה חודשים, עוד ניחא, אך משחלפו עברו ירחים רבים ושום ניצן של תפיחה לא נראה לעין, מיד מתחילות התלחשויות ורכילויות: "שמעתם? פלונית לא נכנסת להריון..." החצר, הסביבה הקרובה וכל בני המשפחות המורחבות כמרקחה.

הדודות שואלות בחצי פה, הזקנות לוטשות עיניים ללא בושה ומנדבות עצות גם מבלי שנתבקשו, כמו למשל: "עליך לשכב בתנוחה

* החלק הראשון של מדור זה, היה בגליון מס' 5 על "אירוסין ונישואין..." הפרק הבא יעסוק בבר מצווה, נכיר תודה למי שיעביר לנו חומר ותמונות בנושא זה.

להריון מהיר.
מעבר מעצות "ידעניות" למעשים:
במקרים קשים במיוחד, בהם שום "תרופה" מן "התרופות", לא עזרה, או אז ה"מחלייה" (בדרך כלל אישה זקנה) והכלה היו מסתגרות שתיהן בחדר במשך שבוע ימים - כאשר לאף אחד מדרי הבית, אסור היה להיכנס

במהלך שבוע
ה"מחלייה" (מרפאה) הייתה מורחת את גופה של האישה במים ומלח, מפזרת בארבע פינות הבית, גם מלח, מלחשת ומברכת אותה, מסובבת סביב ראשה מחרוזת מאבנים מיוחדות בעלות סגולות לגירוש שדים, חוליים רעים ועין הרע...

יש והיו הולכים לרבנים.

כדי להיוועץ בהם ושיכתבו להם קמעות ברכות... וכמובן היו שלא פסחו על העלייה לרגל לג'וֹבֵר לעשיית כל הטקסים הדרושים: הדלקת נרות שמן (אֶנְדִיל), תפילות ב"מערת אליהו הנביא" ועוד..

חוזרים לניסיונות העממיים:

אם מזדמן אירוע של ברית, נותנים לה להיות ה"מא'ד'מה" (זו שבברית מגישה את התינוק לסנדק) ואחר כך, אם התינוק הנימול, נותנת לה את הערלה והיא בולעת אותה. (הנוהג בדרך כלל הוא, שאת הערלה - מיד עם חיתוכה - היו מעלימים וקוברים)

היו גם פעולות של ייאוש

כאשר כלו כל הקיצין ושום דבר לא עוזר - הלחץ של אם החתן גובר וגם אחיותיו נכנסות לפעולה ולוחצות כל אחת בדרכה. וככל שעובר הזמן, אם החתן מתלחשת ורומזת לבנה שימצא דרך להביא ילד גם מאישה אחרת. דבר שלא פעם גרם לסכסוכים בין המשפחות עד כדי כך שנפסקו היחסים ביניהן והביקורים ההדדיים זו אצל זו.

סוף סוף מחליטים לפנות גם לרופאים.
עוברת שנה ויותר, והריון אין, אז מחליטים ללכת לרופא. הנ"ל על סמך מבט חטוף באשה מחליט ו"נותן דיאגנוזה": אם האישה רזה, כי אז יאמר לה, "הגב שלך חלש ועליך לאכול מזונות מחזקים ובריאים: כבד ובשר משובח". עד לרגע זה, לאורך כל הזמן והתלאות, לא חושבים או חושדים, אולי הבעיה נובעת דווקא מהגבר. אך ליתר ביטחון יאמר הרופא לבעל הנבון, ספק בצחוק ספק ברצינות, "שעליו לאכול אשכים של שור, חוט שידרה של בקר, כליות, אגוזים, וצנוברים".

מחכים ששה חודשים נוספים, בהם המתח בין שתי המשפחות נימצא בשיאים אדירים. ואז הולכים לרופא טוב יותר, שעורך בדיקה מדוקדקת יותר. והכל, כמובן, נעשה בסודיות גמורה. הרופא נותן לה תרופות " כדי לחזק את הגב".

האמור לעיל, מתאר את היוצא מן הכלל ואת ההתנהגויות השונות לפתרונות העממיים שהיו נהוגים "שאם". אבל כמובן הכלל היה הריונות רגילים ותכופים של שנה עד מכסימום שנתיים בין ההריונות. אמצעי מניעה לא היו בשימוש, נשים רבות האמינו שבעת ההנקה הן אינן נכנסות להריון ולרבות מהן זה אכן עזר - ראה להלן.

תופעה טבעית ונפוצה הייתה לראות שתי אחיות בהריון בעת ובעונה אחת. או שתי אחיות שכרסן בין שיניהן. הרך הנולד כבר מרגע שהגיח לאוויר העולם - הוא דוד או גיס.

כשעה טובה ומוצלחת יש הריון. החשש מכתם לידה.

ובשעה טובה ומוצלחת הרתה האישה, ומתחילה תקופה בה הכלה ההרה "בתיתאואחאם" כלומר חושקת נפשה במאכל מיוחד זה או אחר, גם אם אינו מצוי כרגע בהישג יד, או שחשקה בפרי או ירק שלא בעונתו וחובה להביאם לאישה ההרה וה"מוא'חאמה". כי חובה עליה למלא אחר תשוקתה ולאכול, יש והיו נודדים משוק אחד למשנהו ואפילו למרחקים כדי להשיג ולקנות את המאכל הנחשק. שאם לא כן עלול התינוק להיוולד, חס וחלילה עם כתם על גופו בדמוי המאכל הנחשק.

מקרה שהיה כך היה בהריון חמישי של אחת הנשים, (שמטעמי צנעת הפרט, לא נזכיר שמות) באחד מחדשי החורף, כשהייתה בהריון בחודש החמישי "תוא'חאמת" והתחשק לה לאכול שקדי לוז ירוקים. (שעונתו בסוף האביב, תחילת הקיץ. בעודו צעיר, היה פרי זה מאכל מאוד אהוב בקרב הסורים. והיו אף כאלה שהצליחו לבשלו עם בשר זו לא הייתה העונה ושקדים אין. והגברת מתעקשת - רוצה שקדי לוז ירוקים. הזמן אץ רץ לו, ילדה בשעה טובה ומוצלחת בת. זה לא היה נורא, כי היו כבר בבית שני בנים אחרים. אך א ו י ה לבת יש כתם לידה והוא בגודל, בצורה ובצבע של שקד לוז. ונחמה פורתא, היה מיקומו - בעכוזה של הבת !!!

הלידה וקורותיה

וברגע שמתחילים צירי לידה, מזעיק הבעל, מיד, את ה"דִייה" וצועד איתה בגאווה בכל הרובע כשהוא נושא את תיקה. כל מכריו מאחלים לו מזל טוב "וְאֵינְשָׁאֲלָה שִׁיּוּלְד בֶּן" המיילדת למודת הניסיון הייתה מנסה להרגיע את הבעל הנרגש, המודאג והלחוץ ומתלוצצת איתו: " אם הילד החליט להיוולד ביום חמישי" הייתה ממלמלת. "תדע שהוא יהיה שובב גדול, וזריז גדול. ככה בין הניקיונות והבישולים יולד מבלי להתחשב?! "ואם הוא יולד ביום השבת הוא יהיה עצלן גדול". כך הייתה מונה את כל ימי השבוע שלכל יום יש לה את האפיונים שלו. והבעל הלחוץ גם אם לא עישן מימיו, התחיל לעיתים לעשן, הן מהמתח והן בשל החשיבות שאחזה בו, לאמור: "אני היחיד בעולם שעומד להיוולד לו ילד". או במילים אחרות: "עשיתי זאת!" בבית כבר חיכתה כל המשפחה, כי כאמור השמועה עברה מהר מפה לאוזן. האמהות, הדודות

מספרים על פלונית שכל בני משפחתה נסעו למקסיקו והיא נותרה בדמשק לבדה. ימים רבים בכתה ונפשה יצאה אליהם. והנה הגיע היום והיא כרעה ללדת. כל לידותיה הקודמות היו מהירות וקלות, רק לידה זו הייתה קשה עליה במיוחד והילוד "סירב" לצאת. הנשים נכנסו ויצאו אובדות עצות, ה"דייה" פכרה ידיה בייאוש והייתה מעודדת את היולדת ואומרת לה " שידי תאלק!" (תאמצי!, תתחזקי!) לפתע נכנסה לחדר הלידה אחת מבנות המשפחה, ושאלה- תהתה בקול "יִמְכֵן מְשִׁתְּאֵיִיה עֲלָה אָמָה וְאָבוּהָ?" (אולי מתגעגעת לאימה ואביה?). שמעה זאת היולדת, והחלה מייללת ומתייפחת "מי ייתן ואימי הייתה כאן עכשיו איתי". מיד טיכסו עצה, אצו רצו לחפש תמונה של הוריה. משמצאו התמונה- הראוה ליולדת. ומשהביטה בדמויות הוריה הנשקפות מן התמונה החלו הצירים החזקים פוקדים אותה, ובאותו רגע, לידה במזל טוב, בן זכר.

האחיות של שני הצדדים וגברים שהם קרובי משפחה. כולם יושבים בחדר ה"ליואן" הגדול או בחצר, תלוי במזג האוויר וממתנינים. האמהות היו מרתיחות בינתיים מים ומבקשות מגבות רבות, את היולדת היו משכיבים על מזרן קשה כשה"דִייה" יושבת מולה, ממששת את בטנה של היולדת, מצמידה את אוזנה אל הבטן הגדולה ומחדירה מדי פעם את ידה אל פי הרחם כדי לדעת איך הלידה מתקדמת... כשנשמעות הזעקות והגניחות של היולדת היה מוטל הס מוחלט על כל הממתנינים, אף הגה לא נישמע, רק מלמולי התפילה החרישיים של הגברים

ככל שהמאכל הנחשק היה גדול מידות יותר ו/או בצבע כהה יותר, כך הייתה הדאגה והפחד לכתם לידה גדולים יותר. לא דין תשוקה לזית, לשקד ירוק או למלפפון חמוץ - ורחמנא לצלן - לסטייק עסיסי או לאבטיח וכו'. והפחד הנורא באיזה חלק של הגוף הכתם לידה יופיע. חס וחלילה טפו טפו טפו רק לא על הפנים! על הלחי(במקרה של אבטיח) וכו'.

כשהיו רואים חבריו של הבעל כי קונה הוא דבר מה, שונה, בשוק היו שואלים אותו בחיוך " שו שת'את מרתק אל יום?" (מה התחשק לאשתך היום?). אם חלילה לא מצאו את המאכל המבוקש היו מכינים לה "תחליף" - "מאן וסְלוּאָה" - שיהיה תחליף למאכל שהשתוקקה לו. הוא עשוי מקרום חלב ("אִישְׁטָה") מעורב עם שקדים ואגוזים, והוא אמור היה לדחוק את רוע הגזירה.

עזרת הקהילה

במקרים של יולדת חסרת אמצעים, היו נחלצים לעזרתה חברי ועד הקהילה:

היו עוזרים לה בקניית בדים, נשות הקהילה היו מתנדבות לתפור חיתולים, לסרוג גרביים זעירות לרך הנולד ועוד כל מיני בגדים וצרכים לאם ולילוד.

"חֲבֻלָה וּמְדַאֲלָה" הרה ומפונקת.

בתחילת ההריון היו אמהות החתן והכלה מפנקות את האישה ההרה, אוסרים עליה לזוז או להרים דברים כבדים, הן היו דואגות לפנק אותה: מנקות, מבשלות ומכבסות וכל זאת מחשש שחס וחלילה תפיל. בחלוף חמישה חודשים נושמים קצת לרווחה ומתחילים בהכנות ללידה. האב העתידי הגאה כבר מתחיל לכנות עצמו "אבו פְּלָאן" (אבו פלוני) (אבי שם התינוק העתידי להיוולד תמיד ייקרא על שם אבי החתן) הנשים מתחילות במלאכת התפירה, אחות אחת תופרת ורוקמת שמיכה לברית (ההכנות הן תמיד לבן, שכן מבחינתם לא חושבים בכלל על מצב בו עלולה להיוולד בת) אחות אחרת תופרת כובע לבן. זו סורגת גרביים זעירות.

אם אחת תופרת חיתולים והשנייה בגדים, חולצות מכנסיים וכו'. ולמעשה כל נשות המשפחות נרתמות למשימה. כשהאישה נכנסת לחודש התשיעי מה שניקרא " נכנסה לחודש שלה" מפגישים אותה עם המיילדת (ה"דִייה"). למעשה שוכרים אותה מבעוד מועד למטרת הלידה.

לפני מועד הלידה-הייתה מתשאלת את ההרה, בודקת אותה וכך, שבבוא העת תדע כל דבר על מצבה של היולדת העתידית.

קצת לפני מועד הלידה לוקחים אותה לבית הכנסת "להתרת נדרים" ומתפללים שתהא לה לידה קלה.

שקראו "תהילים". ואז... לאחר שנשמע בכי התינוק המתח עולה לשיאו, והיה ומישהי יוצאת מהחדר ומצהללת משמחה - "או'בְטְזְגְלֹט". ואומרת "מזל טוב מזל טוב", כי אז יודעים שבן נולד והשמחה גואה וכולם קוראים בקול "בן, בן פורת יוסף". ואם נולדת בת, נפתחת הדלת בדממה ו"המבשרת" אומרת "בסימן טוב בסימן טוב" ופונה לאב "תכנס לראות את אשתך..."

א כ ז ב ה / "בסימן טוב" נולדה בת

היו מיקרים בו האב הטרי כל כך התאכזב על הולדת הבת שלא רק שלא דרש בשלומה של אשתו ולא נכנס לראותה, אלא, קם והלך לכמה ימים להירגע אצל חבריו. כלומר, הבחור מה שניקרא - "זְעֵלָאן" - כועס, יען כי התאכזב על שלא נולד לו בן בכור - או בכלל בן אם היה "אָבו אַל בְּנָאת" - כי בבוא העת כשירצה להשיא את בתו לחתנה המיועד, הוא עוד עלול להיות נתון לסחיטה, מצד הורי החתן לנדוניה גדולה, וכבר עכשיו הוא חושב על העתיד לבוא.

וישנם מי שחושבים על "מי יתמוך בנו כלכלית לעת זקנה" - פנסיה ו/או קיצבת זיקנה לא היו - ו/או "מי יאמר עלינו - קדיש"... ייתכן ואלה, כמובן, היו התירוץ לפנים הזועפות, אבל יש אומרים שאכן היו גם כאלה שחשבו כך ברצינות רבה. ככל שמספר הבנות הלך וגדל ובן זכר ולו אחד, עדיין אין - אולי בפעם הבאה - אינשאללה - למחרת היוולדה של בת, בסימן טוב, היו חבריו של האב הטרי לוקחים פח שמן ריק ומתופפים עליו כעל דַּרְבּוּקָה ושרים לו "טוהא טוהא בְּלַחֲיִית אַמָּה וְאַבּוּהָא" ואם היו נולדות בנות תאומות היו שרים לו: "טוֹתִין בְּלַחֲיִית אָבו אֶלְתִּינִין". את הרך הנולד, (לעניין זה היינו הך אם בן ואם בת) היו מחתלים בצורה מיוחדת במינה: מהדקים את שתי הרגליים זו לזו, את שתי הידיים מהדקים לצדי הגוף ועוטפים כ"חבילה" שממנה מבצבץ לו ראש בהיר חמוד וזעיר של תינוק. כך היו עוטפים אותו \ אותה עד שיגדלו.

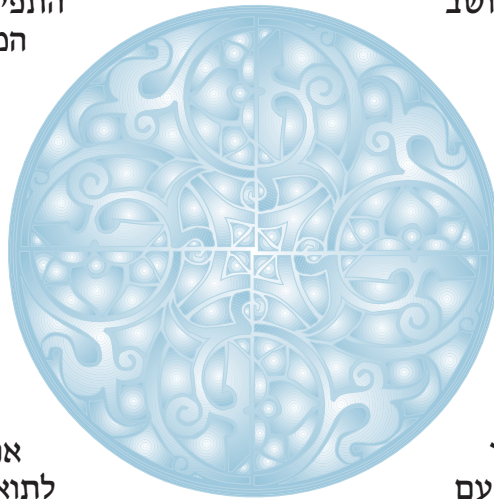
ה ב ר י ת

ובאם "במזל טוב" נולד בן - מתחילות ההכנות לברית, אם זה בן בכור כי אז ברור לכולם שאבי הבעל "יכובד" בסנדקות ואם הבעל "תכובד" כמגישה "מְאָדְמָה", בברית הבן השני "יכובדו" הורי האישה, בברית הבן השלישי מתחלקים,

אבי הבעל יהיה ה סנדק ואם האישה תהיה ה"מאדמה" המגישה.

בעיות ה"כיבודים" בברית מתעוררות שוב בבן הרביעי, שכן מוצו כל האופציות. לכך קיימים מנהגים שונים: או שאבי הבעל יהיה הסנדק ואם האישה תהיה ה"מְאָדְמָה" המגישה, או שאם אבי האישה יהיה הסנדק אז אם הבעל תהיה ה"מאדמה" המגישה. או שאם אחי הסב או איזה שהוא קרוב אחר חלה, כי אז מוותרים לו ונותנים לו את הסנדקות. או אם בחורה "התבגרה" וטרם התחתנה, או אם מישהי המתקשה להרות, נותנים לה להיות ה"מְאָדְמָה" המגישה. (ראה לעיל) ביום חמישי לפני הברית מזמין הסנדק את כולם ל"מְשׁוּאֵי"-בשר על האש. בדרך כלל היו צולים את החלקים הפנימיים של העגל: הכבד, הלב, הטחול, הריאות, מה שניקרא "מִיעֵלָא". והיו אומרים לסנדק "יא סנדק יא סנדק בִּידְנָה אֵיל "מִיעֵלָא". וביום שבת, בבית הכנסת, עושים קידוש והאב הטרי עולה לתורה, ובסיום התפילה עורכים שם שולחן כיד המלך.

מיד לאחר הלידה היו מצמידים על דש בגדי התינוקות סיכת זהב עליה כתוב: "שדי" ומתחת לראש היו מניחים אבן כחולה, שום וסרט אדום שזורים יחדיו.

"אָבו אַלְבָּנָאת" ו"אום אַלְצָבִיאן"

אם נולדות רק בנות האב זוכה לתואר המפוקפק "אבו אלבנאת" ואם נולדו רק בנים נקראת האם "אום אַל צָבִיאן".

"אַל מְנַאפְסָה" היולדת חייבת במשכב לידה, "מְנַאפְסָה". למשך שבוע ימים, אסור לה לרדת מן המיטה. וכן אסור לה לעסוק בענייני הבית: ליולדת בת, שלושים יום וליולדת בן, ארבעים יום. אך זה היה רק למראית עין, כי רוב שעות היום, היא הייתה עסוקה בעבודות הבית ובטיפול בילדים. אך מיד כשהבחינה באורחים הבאים לברכה, מיד, זינקה במהירות למיטתה עטורת שמיכת התחרה, לבשה חיש מהר את חלוקה ההדור והמתינה לקבל את פני מבקריה - כאילו כל היום שכבה שם... למעשה ארבעים יום אסור לה לעשות מאומה. האימהות, האחיות או הדודות היו באות לסייע לה הן בעבודות הבית ולאמהות שזה להן ילדן הראשון, היו מדריכות אותן בטיפול בתינוק, מלמדים אותן איך להניק ואיך לחתל ופסגת ההצלחה הייתה כשהיולדת הטריה הצליחה לרחוץ את תינוקה בכוחות עצמה.

את הרך הנולד היו משכיבים במעין ערסל "סְרִיר" והאם הייתה מנענעת אותו כל אימת שבכה. בימי השלג הכבדים, כשקור עז שרר, וכדי לחמם את התינוק, היו מחממים חול מיוחד, עוטפים אותו בבד עדין ועליו היו מניחים את התינוק, (כעין סדין חשמלי של ימינו).

ההנקה

כשלאם לא היה חלב - ואז עוד טרם היו בקבוקים ותחליפי חלב- הייתה האם נותנת את תינוקה להנקה אצל אם מיניקת אחרת, שגם היא ילדה בסמוך לה. (קרובת משפחה, בדרך כלל) ורק בשעת דחק ממש, היו נותנים לו חלב בכפית זעירה. אם ילד "מנדנד" ולא שקט ומוצצים, אז לא היו. מה עשו? מרסקים אגוזים ושקדים, מערבבים עם סוכר וחלב, עוטפים בבד דק ותוחבים לפיו של התינוק, שהיה מוצץ בתאוותנות את המתיקות שהסתננה מהבד עד שנירדם. הילוד הרך שהיה מסיבות כלשהן ממאן לינוק, הייתה האם מפתה אותו

במריחת הפטמה בדבש או

במשהו מתוק, עד שהוא יונק

כהלכה. משהתחיל לינוק

ההנקה תימשך זמן רב, גם

מעבר לגיל שנה וגם אפילו

אם הוא כבר אכל אוכל

רגיל מוצק - היניקה הייתה

מעין "תוספת" מרעננת.

והיו גם כאלה שינקו גם

עד גיל ארבע חמש שנים.

כן, כן. עליהם מספרים

שכשהם היו יונקים, הם היו

מבחינים מה אכלה אימם

באותו יום. על מנת לגמול את הילד

מלבקש לינוק היו מורחות על הפטמה קפה

שחור או איזה שהוא מטבל - לא חריף מאוד

או מריר.

ההנקה כאמצעי מניעה

בקרב נשות יהודי דמשק הייתה רווחת האמונה כי תקופת ההנקה היא תקופה שבה האישה לא מתעברת. (עובדה זו נתמכת גם על ידי חלק לא קטן של אנשי עולם הרפואה - רופאים ואנשי הגינקולוגיה. אבל ישנם רבים מביניהם שמשתייגים מכך). אצלן, ההנקה הייתה השיטה הנוהגת לתכנון המשפחה - לנו ידוע על משפחה, לה נולדו ילדים באותו יום ובאותה שעה, בהפרש של שנתיים כל אחד. האם סיפרה שאצלה ההנקה, הייתה אמצעי מניעה יעיל ביותר. זאת ועוד, מן המפורסמות הוא, שיניקת חלב אם ממושכת תורמת רבות לחיזוק השיניים הקבועות ובריאותן.

ה"תסליאה"

וכשהייתה בוקעת השן הראשונה (אם לבן ואם לבת) הי מזמינים את כל המשפחה ומכבדים ב"תסליאה" תבשיל חם של חיטה, עם סוכר וקינמון, מה שאומר שמעתה יכול התינוק לנגוס ולהשתמש בשיניו. בדרך כלל - האם הייתה היא הראשונה שמבחינה בשן הבוקעת, כי היא הרגישה אותה בשעת ההנקה. היא כמובן שמחה מאוד ודאגה לכך שמישהו מבני המשפחה "כאילו" יגלה את השן הראשונה - כי מנהג היה, שזה שגילה ראשון את השן הראשונה, חייב להביא מתנה!

פדיון הבן

משנולד בן בכור ובמלאות לו ארבעים יום, יש לערוך לו טקס פדיון הבן. מזמינים מוזמנים ממשפחות האם ואבי הילוד, חברים ומקורבים. משנתכנסו כולם בא הרב "לקנות" את הילד מהוריו וקובע את המחיר במטבעות כסף, וקונה אותו, בדרך כלל, בעשר מטבעות כסף.

משקנה את הילד, הוא מנהל

את הטקס, נושא תפילות

וברכות לשלום הילוד,

והוריו ובני משפחתו...

לאחר מכן הוא מוכר

מטבעות כסף לכל המרבה

במחיר "בָּא לְמַג'אד"

(במכרז). ההכנסות

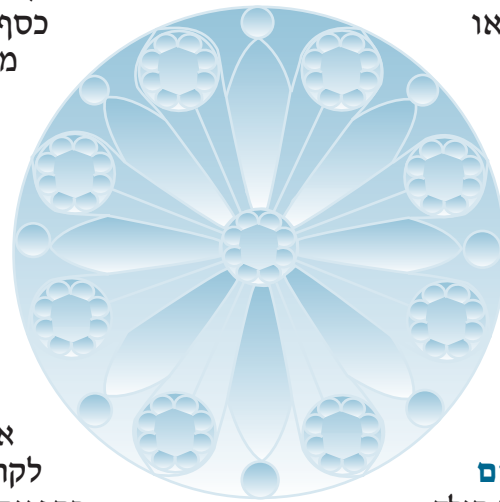
ממכירת מטבעות אלה,

מופנות לחולים חסרי

אמצעים לרכישת תרופות.

לקראת סוף הטקס הוא לוקח,

בהפגנתיות, את הבן וצועד לקראת

הדלת ליציאה.

ההורים בראותם זאת מתחילים לצעוק, לזעוק

ולהתחנן: "דח'ילק", "בְּעֶרְדֵּק", "אֵיִדִי בְּזִנְאָרְתֵּק"

"אָלְלָה יְכָלִי לֵק אָאוּלְאָדֵּק" ועוד כהנה וכהנה

משאלות, ברכות ואיחולים תוך המשך הצעקות

עד כדי דמעות.

בשלב זה, אבי הילד משדל את הרב בהוספת

סכום כלשהו על מחיר הקנייה - לעשות את

הסיפור קצר - הרב מתרצה, מקבל את הסכום

המוצע ומחזיר את התינוק להוריו. במה מכבדים

את הקרואים לטקס זה? או כיבוד בשרי - יְעִנִי

"מְשׁוּאִי" (קָבֵב ומיני בשר על האש), עם סְמְבוּסֵק

וסלטים, או "דִּיאַפָּאָת" מתוקים: "מְלֵאבֵס עֵלָא

לוח" (שקדים מסוכרים), "רֵאחָה מְחֻשִי בְּפִסְטוּק

חֵלְבִי" "שׁוּקוּלְטָה מְחֻשִי" ועוד מיני מאפים

מתוקים. וכמובן, בשני התפריטים לא יפקד מקומו

של ה"עראק" (שמעתי שלאחרונה הצטרפה גם

הבירה).